

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 05, 2015

Nummer 5, 2015

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:3261](#) 11-08-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:3257](#) 11-08-2015

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:3186](#) 11-08-2015

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:2195](#) 14-07-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:3226](#) 13-05-2015

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2015:9034](#) 30-07-2015

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2015:5819](#) 24-07-2015

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2015:5093](#) 16-07-2015

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2015:5643](#) 08-07-2015

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2015:991](#) 11-02-2015

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris rekt opdracht ongevraagd op en verricht extra werkzaamheden tegen hoge kosten. Ontzetting uit ambt.

Dochter vraagt als zaakwaarnemer van haar hoogbejaarde en ziekelijke ouders de notaris om met spoed algehele volmachten op te stellen. Hierop passeert de notaris, zonder voorbespreking met de ouders, uitgebreide levenstestamenten en complexe testamenten, zonder kennis van de bestaande testamenten. Volgens de notaris was hij 'ambtshalve' verplicht tot het opstellen van de testamenten.

Ook volgen later in opdracht nog schenkingsakten, ter besparing van erfbelasting, zonder dat de notaris erop wijst dat de schenkingen fiscaal alleen zinvol zijn als de ouders nog ten minste zes maanden blijven leven (art. 12 SW 1956).

De dochter geeft aan verontrust te zijn over de forse declaraties van de notaris.

Na overlijden van de moeder heeft de dochter een verklaring van erfrecht nodig. De notaris neemt wederom ongevraagd meer afwikkelingswerkzaamheden op zich tegen hoge kosten.

Volgens het hof heeft de notaris door zijn handelswijze het vertrouwen in het notariaat ernstig geschonden. Hij heeft laten zien niet te beschikken over het inzicht dat nodig is om op behoorlijke wijze het ambt van notaris uit te oefenen, al is het hof ervan overtuigd dat de notaris niet met opzet heeft gehandeld en de wil had om zorgvuldig en op juiste wijze zijn vak uit te oefenen. De notaris heeft zich zozeer laten leiden door zijn streven zijn cliënten van dienst te zijn, dat hij daarbij de belangen van de betrokken partijen bij de door hem verrichte werkzaamheden geheel uit het oog is verloren en niet heeft voldaan aan de eis op zo'n efficient mogelijke wijze zijn werkzaamheden te verrichten. Daarbij zijn zeer hoge en onnodig gemaakte kosten ontstaan die niet opwegen tegen de beoogde fiscale besparing van de akten. Het is niet te verwachten dat de notaris zich op dit punt verbetert, aangezien hij al vaker tuchtrechtelijk is afgestraft voor vergelijkbaar handelen. Het hof acht ontzetting uit het ambt passend en geboden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 11-08-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:3257

Zaaknummer: 200.152.949-01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.H. Lieber en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 99 WNA en 12 SW 1956

RECHTSPRAAK

Vraag naar geldigheid beneficiaire aanvaarding kan niet opnieuw gesteld worden, door gezag van gewijsde van eerder vonnis.

Vader overlijdt in 2009, achterlatende zijn echtgenote en acht kinderen als erfgenamen. Een zoon beroept zich in een eerdere procedure op de beneficiaire aanvaarding van de echtgenote, voor de stelling dat hijzelf drie maanden later – van rechtswege – beneficiair heeft aanvaard (art. 4:192 lid 4 BW). De kantonrechter wees dit standpunt in 2012 af. Volgens de kantonrechter had de echtgenote de nalatenschap al eerder zuiver aanvaard door gedragingen (art. 4:192 lid 1 BW), door bepaalde goederen buiten de verdeling te houden. Hierdoor had haar beneficiaire aanvaarding geen effect en kon diensgevolge de zoon ook niet geacht worden beneficiair aanvaard te hebben.

In de onderhavige procedure stelt de echtgenote de geldigheid van haar beneficiaire aanvaarding opnieuw aan de orde.

Volgens het hof is dit niet mogelijk door het gezag van gewijsde van het vonnis in 2012.

Volgens het hof is aan alle voorwaarden voor toepassing van artikel 236 lid 1 Rv (gezag van gewijsde) voldaan. Het vonnis in 2012 is tussen dezelfde partijen gewezen als in de onderhavige procedure (alle erfgenamen) en is in kracht van gewijsde gegaan. De vraag of de echtgenote beneficiair aanvaard had, was in 2012 – via artikel 4:192 lid 4 BW – al kernpunt van geschil. In beide procedures is dezelfde rechtsbetrekking aan de orde, namelijk de positie van de erfgenamen. De echtgenote had in 2012 haar eigen positie en procesmogelijkheden veilig kunnen stellen door voeging (art. 217 Rv), maar heeft dit nagelaten.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 11-08-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:3186

Zaaknummer: HD 200.142.688_01

Rechters: B.A. Meulenbroek, O.G.H. Milar en J.H.C. Schouten

Wetsartikelen: 4:190 BW, 4:192 BW, 217 Rv en 236 Rv

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris mocht verklaring van erfrecht in kadaster inschrijven op verzoek van slechts een van de erfgenamen.

Moeder laat bij overlijden vijf erfgenamen achter, van wie één executeur. Een van de erfgenamen, dochter Y, wordt vervolgens weduwe.

Y geeft de notaris opdracht om op haar kosten een verklaring van erfrecht op te stellen die ziet op de nalatenschappen van haar moeder en haar echtgenoot en om een afschrift daarvan in te schrijven in het kadaster. Hierdoor wordt de woning van moeder op naam gesteld van haar vijf erfgenamen.

De andere erfgenamen klagen dat de notaris onzorgvuldig heeft gehandeld door hen en de executeur niet te raadplegen over de kadastrale inschrijving.

Volgens het hof heeft de notaris terecht ministerie verleend. Deze opdracht was niet uitsluitend voorbehouden aan de executeur van moeder of haar gezamenlijke erfgenamen. De notaris was ook niet gehouden om hun akkoord te vragen, hoewel het communicatief verstandiger was geweest eerst contact met de executeur of boedelnotaris op te nemen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 11-08-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:3261

Zaaknummer: 200.157.261-01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.H. Lieber en B.J.M. Gielen

Wetsartikelen: 17 WNA en 4:188 BW

RECHTSPRAAK

Erflater heeft werkmaatschappij tijdens leven al afgekoppeld. BOR niet van toepassing op achtergebleven holding.

Erflater overlijdt in 2011. Hij heeft al zijn certificaten in zijn holdingvennootschap gelegateerd aan E. De holding hield oorspronkelijk alle aandelen in een werkmaatschappij. Erflater heeft tijdens leven zijn belang in de werkmaatschappij al overgedragen aan E.

E verzoekt voor de erfbelasting om toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (BOR) op het legaat. De inspecteur heeft dit volgens de rechtbank terecht afgewezen.

E is er niet in geslaagd te bewijzen dat de holding een materiële onderneming in onroerend goed dreef. De holding verhuurde een winkelpand aan de werkmaatschappij, waar een meubelzaak in werd uitgeoefend waarin erflaters expertise in deze branche werd benut. Volgens de rechtbank heeft E hiermee nog niet aangetoond dat door erflaters expertise exploitatievoordelen waren te verwachten van het winkelpand die het rendement bij een normaal vermogensbeheer te boven gaan.

E is er ook niet in geslaagd te bewijzen dat de holding een materiële onderneming op het gebied van interieuradviezen en binnenhuiskunst dreef. Erflater heeft veel gedaan voor de werkmaatschappij, maar kennelijk niet vanuit de holding. De holding heeft niet voor deze werkzaamheden gefactureerd.

Tot slot wijst de rechtbank E's beroep op artikel 35c lid 1 onder c SW 1956 en artikel 35c lid 5 SW 1956 (tekst 2011) af. Op grond van deze bepalingen kan het vermogen van een werkmaatschappij worden toegerekend aan de holding, ook al heeft de holding geen aanmerkelijk belang in de werkmaatschappij. Alleen al omdat deze regeling ten minste een aandelenbelang van 0,5% vereist, faalt E's beroep op de regeling.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2015:9034

Zaaknummer: AWB - 14 _ 9248

Rechters: N. Djebali, M.C.J.A. Huijgens en J.P.F. Slijpen

Wetsartikelen: 35c SW 1956

RECHTSPRAAK

Notaris-vereffenaar. Verzoek om aanwijzingen (art. 4:210 BW) en om voorschot loon afgewezen.

Een notaris is benoemd tot vereffenaar in een nalatenschap. Hij verzoekt de kantonrechter om aanwijzingen voor een aantal voorgenomen handelingen (art. 4:210 BW). Ook vraagt hij om zijn loon periodiek in rekening te mogen brengen tegen zijn gebruikelijke uurtarief. De kantonrechter wijst al het verzochte af.

Voor een verzoek om aanwijzingen in de zin van artikel 4:210 BW moet een gegronde reden zijn, die hier ontbreekt. Artikel 4:210 BW voert niet zo ver dat de vereffenaar allerlei (voorgenomen) handelingen ter goedkeuring moet voorleggen.

Een concreet verzoek tot vaststelling van het loon (art. 4:206 lid 3 BW) ontbreekt. Daarbij gelden overigens de 'Recofa-richtlijnen' (landelijk overleg van rechters-commissarissen in faillissementen), met daarin het uitgangspunt dat het loon pas aan het einde van de vereffening wordt vastgesteld en een voorschot alleen onder bepaalde omstandigheden mogelijk is.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2015:5819

Zaaknummer: 4140441 AT VERZ 15-319

Rechters: A.A.T. van Rens

Wetsartikelen: 4:206 BW en 4:210 BW

RECHTSPRAAK

Wijziging schenking van lijfrente met terugwerkende kracht. Beslagen onder schenker moeten opgeheven.

Hof Arnhem-Leeuwarden heeft in 2014 (ECLI:NL:GHARL:2014:8238) schenkingen van lijfrente met terugwerkende kracht en onherroepelijk gewijzigd (art. 6:258 BW). Hierdoor was de schenker de per maart 2005 nog openstaande termijnen niet langer verschuldigd.

De akten van schenking hebben daarmee hun executoriale kracht verloren. De op grond van deze akten opgelegde beslagen moeten worden opgeheven, aldus de rechtbank.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 16-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2015:5093

Zaaknummer: C/05/285673 / KZ ZA 15-190

Rechters: D. Vergunst

Wetsartikelen: 6:258 BW

RECHTSPRAAK

Zoon doet als gevolmachtigde onrechtmatig een 'schenking' van moeder aan zichzelf. Als erfgenaam verbeurt hij verzwegen goed in haar nalatenschap.

X boekt met een volmacht van moeder bijna 645.000 euro over van moeder naar zichzelf en zijn echtgenote. Hij stelt dat sprake was van een schenking van moeder, maar slaagt niet in het bewijs hiervan.

Hierdoor behoort tot moeders nalatenschap een vordering op X uit hoofde van onverschuldigde betaling. Volgens het hof heeft X zijn aandeel in deze vordering verbeurd aan de andere erfgenaam, Y (art. 3:194 lid 2 BW). Artikel 3:194 lid 2 BW vereist opzet, dat wil zeggen dat X wist of behoorde te weten dat het goed tot de nalatenschap behoorde.

Uit het feitencomplex volgt volgens het hof dat X de vordering uit onverschuldigde betaling opzettelijk heeft verzwegen. X heeft onder meer verklaard niet met Y over de bankrekening te hebben willen spreken, omdat X vond dat Y niets met de schenking te maken had. Dat X later tot inkeer is gekomen en de vordering heeft gemeld aan Y, doet aan de sanctie van artikel 3:194 lid 2 BW niet af. Het gaat erom dat X op enig moment geprobeerd heeft de vordering buiten de verdeling te houden.

De fiscale gevolgen van de 'schenking' komen voor rekening van X nu die een gevolg zijn van zijn eigen onrechtmatig handelen. Deze komen niet op het aan Y verbeurde aandeel in mindering. Y oefent jegens X een eigen recht uit. Y heeft het verbeurde aandeel niet krachtens erfrecht, maar onder bijzondere titel en van rechtswege verkregen (overige wijzen van rechtsverkrijging, art. 3:80 lid 3 BW).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 14-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:2195

Zaaknummer: 200.145.152

Rechters: Labohm, Stollenwerck en Sutorius-van Hees

Wetsartikelen: 3:80 BW en 3:194 BW

RECHTSPRAAK

***Man eist bij de notaris inzage in schenkingen aan zijn ex-echtgenote.
Notaris beroept zich terecht op zijn beroepsgeheim.***

Na echtscheiding vordert de man van de notaris inzage in bescheiden die betrekking hebben op schenkingen die zijn ex-echtgenote tijdens huwelijk zou hebben ontvangen. Volgens de rechtbank heeft de notaris zijn verzoek terecht afgewezen, gelet op zijn geheimhoudingsplicht (art. 843a Rv, art. 22 WNA) en functioneel verschoningsrecht (art. 165 lid 2 Rv).

De informatie zou nog op andere wijze verkregen kunnen worden, bijvoorbeeld door de ex-echtgenote onder ede te horen. Maar zelfs als dit niet mogelijk zou zijn, brengt dat niet automatisch met zich dat de notaris de informatie moet verstrekken. Anders zou de geheimhoudingsplicht geen waarde hebben.

De man betoogt nog dat meeweegt dat de notaris een beroepsfout heeft gemaakt door de man niet bij de schenkingen te betrekken (art. 1:88 BW). De rechtbank gaat hieraan voorbij, omdat de wet alleen toestemming voorschrijft voor het *doen* van (bepaalde) schenkingen, niet voor het *aanvaarden* van schenkingen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2015:5643

Zaaknummer: C/10/467809 / HA ZA 15-56

Rechters: A.A. Muilwijk-Schaaij

Wetsartikelen: 1:88 BW, 165 Rv, 843a Rv en 22 WNA

RECHTSPRAAK

Erfbelasting en WOZ-waarde. Artikel 21 lid 5 SW 1956 (tekst 2011) niet in strijd met artikel 1 Eerste Protocol EVRM. Geen sprake van buitensporige last.

Erflater overlijdt in 2011. Zijn erfgenaam verkoopt erflaters woonhuis in 2012 voor 190.000 euro.

De inspecteur heeft voor de erfbelasting de WOZ-waarde voor 2011 (232.000 euro) toegepast, conform artikel 21 lid 5 SW 1956 (tekst 2011). De erfgenaam wenst toepassing van de WOZ-waarde voor 2012 (200.000 euro) en stelt dat sprake is van een buitensporige last (art. 1 Eerste Protocol bij het EVRM).

Het hof wijst dit standpunt af. Artikel 21 lid 5 SW 1956 is volgens de Hoge Raad niet in strijd met Europees recht (HR 21 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:339). De erfgenaam had tegen de WOZ-waarde 2011 bezwaar kunnen maken (arti. 26 Wet WOZ), maar heeft dit niet gedaan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 13-05-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:3226

Zaaknummer: 14/00176

Rechters: A.P.M. van Rijn, G.J. van Leijenhorst en B.F.A. van Huijgevoort

Wetsartikelen: 21 SW 1956, 1 Eerste Protocol EVRM en 26 Wet WOZ

RECHTSPRAAK

Vervallenverklaring legaat heeft zakelijke werking, waardoor titel voor overdracht wegvalt. Legataris door verjaring alsnog eigenaar.

Vader overlijdt in 1987 en heeft aan zoon Z de woning gelegateerd tegen inbreng van 200.000 gulden. Het legaat wordt in 1989 aan Z afgegeven, zijn inbrengverplichting voldoet hij pas nadat het bedrag wordt opgeëist in 2000. Kort daarop verklaart de rechtbank de uiterste wilsbeschikkingen van vader vervallen (art. 4:1051 oud BW). Vaders erfgenamen worden vervolgens in het kadaster geregistreerd als eigenaren van de woning.

Na overlijden van Z vorderen zijn kinderen primair een verklaring voor recht dat zij als erfgenamen van Z eigenaar zijn van de woning en dat het kadaster hierop aangepast wordt.

Volgens de rechtbank heeft de vervallenverklaring zakelijke werking, waardoor de titel voor de overdracht is komen te vervallen.

Vervolgens is de vraag of sprake is van verkrijgende verjaring door Z. Dat is het geval. Z is sinds de levering aan hem in 1989 bezitter te goeder trouw en sindsdien is de verjaringstermijn van tien jaar niet gestuit (art. 3:99 BW, art. 3:317 lid 2 BW).

De kinderen van Z kunnen een notaris de verjaring in het kadaster laten inschrijven (art. 34 Kadasterwet).

Overigens zou Z anders op grond van moeders testament alsnog recht hebben gehad op de woning. Moeder, die voor Z overleed, had de woning namelijk ook gelegateerd aan Z.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-02-2015

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2015:991

Zaaknummer: C-10-439389 - HA ZA 13-1243

Rechters: D.F. Smulders

Wetsartikelen: 3:99 BW, 3:317 BW, 4:1051 oud BW en 34 Kadasterwet